

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 647/2015-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. októbra 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Sergeja Kohuta a Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], ktorou namieta porušenie svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť podľa čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 11 S 124/2010 z 24. februára 2014 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9 Sžr 39/2014 zo 16. júla 2014, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. septembra 2014 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej

len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť podľa čl. 35 ods. 1 ústavy uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 11 S 124/2010 z 24. februára 2014 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 9 Sžr 39/2014 zo 16. júla 2014 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že krajský súd uznesením sp. zn. 11 S 124/2010 z 29. decembra 2011 priznal žalobkyni oslobodenie od platenia súdnych poplatkov a zároveň jej ustanovil ako právneho zástupcu z radov advokátov sťažovateľa. Konanie v merite veci bolo krajským súdom zastavené uznesením sp. zn. 11 S 124/2010 z 30. apríla 2013.

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej predovšetkým uvádza:

«O trovách konania súd rozhodol tak, že nárok na ich náhradu nepriznal žiadnemu z účastníkov konania. Uvedené rozhodnutie potvrdil aj Najvyšší súd SR svojim uznesením zo dňa 13. 12. 2013, sp. zn. 9 Sžr/23/2013...

Sťažovateľ bol následne vyzvaný Krajským súdom v Nitre v zmysle právnych predpisov platných a účinných v čase ustanovenia za právneho zástupcu žalobkyne, in concreto v zmysle ustanovenia § 140 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok s účinnosťou k 31. 12. 2011, podľa ktorého „ak bol účastníkovi ustanovený za zástupcu advokát, platí jeho hotové výdavky a odmenu za zastupovanie štát“, aby si vyčíslil hotové výdavky a odmenu, na ktoré mu vznikol nárok v súvislosti s predmetným konaním. Samotný nárok advokáta ako právneho zástupcu na odmenu a náhradu hotových výdavkov v prípade, kedy ten bol za zástupcu ustanovený bol v čase ustanovenia zakotvený už vyššie citovaným ustanovením § 140 O. s. p.. Výšku odmeny ako aj to čo možno považovať za hotové výdavky advokáta určuje...

Vyhláška ustanovením § 15 písm. a): „Advokát má popri nároku na odmenu aj nárok na náhradu hotových výdavkov účelne a preukázateľne vynaložených v súvislosti

s poskytovaním právnych služieb.“ Ustanovenie ďalej pokračuje demonštratívny výpočtom, čo sa rozumie na účely Vyhlášky pojmom „hotové výdavky advokáta“, o. i. možno za hotové výdavky advokáta považovať aj cestovné. V otázke určenia výšky cestovného odkazuje Vyhláška na osobitný právny predpis – predpis č. 283/2002 Z. z. V spojení s cestovaním Vyhláška priznáva advokátovi za splnenia určitých predpokladov aj nárok na náhradu stratu času – podľa ustanovenia § 17 ods. 1 Vyhlášky: „Pri úkonoch právnej služby vykonávaných v mieste, ktoré nie je sídlom advokáta za čas strávený cestou do tohto miesta a späť patrí advokátovi náhrada za stratu času...»

Sťažovateľ ďalej v sťažnosti namieta, že jedným z úkonov právnej služby poskytnutých žalobkyni bolo aj rokovanie so žalobkyňou, ktoré sa uskutočnilo 13. septembra 2014 v Bratislave, teda mimo sídla sťažovateľa, ktorým bola Nitra. V súvislosti s vykonaním tohto úkonu právnej služby si sťažovateľ uplatnil v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) náhradu hotových výdavkov, a to náhradu cestovného a náhradu straty času, spojených s cestovaním do miesta poskytnutia úkonu právnej služby a späť, táto mu však krajským súdom napadnutým uznesením priznaná nebola. Krajský súd v napadnutom uznesení pritom konštatoval, že „*neboli príslušným právnym predpisom, teda Vyhláškou stanovené predpoklady na priznanie takejto náhrady advokátovi splnené. Rovnaký právny názor vyslovil aj príslušný senát Najvyššieho súdu SR, ktorý ako odvolací súd... vydal Uznesenie zo dňa 16. 07. 2014, sp. zn. 9 Sžr/39/2014, ktorým potvrdil vyššie uvedené uznesenie Krajského súdu v Nitre. Oba súdy však konali svojvoľne, v rozpore so zákonom a ich rozhodnutiami boli porušené Ústavou SR garantované práva sťažovateľa, nakoľko boli splnené všetky podmienky na priznanie nároku na náhradu, ako ich požadoval sťažovateľ! Nemožno totiž spochybniť fakt, že rozhodnutia voči ktorým táto sťažnosť smeruje majú ústavnoprávny rozmer, nakoľko nárok na priznanie uvedených náhrad (legitímna nádej na náhradu) je súčasťou základného práva vlastníť majetok prameniaceho z Čl. 20 Ústavy SR, za predpokladu, že v čase ustanovenia advokáta môže legitímne očakávať, že*

nadobudne náhradu vo výške určenej predpismi účinnými v tomto čase, a to v prípade riadneho poskytnutia právnej služby.“.

Sťažovateľ považuje za «... potrebné opätovne zdôrazniť, že vznik nároku na náhradu požadovanú sťažovateľom nebol závislý od úvahy súdu, ale jediným predpokladom na vznik a existenciu nároku sťažovateľa bolo splnenie predpokladov stanovených príslušnými právnymi predpismi, a tie ako plynie z vyššie uvedeného splnené boli! Majetok sťažovateľa sa však napriek jeho legitímnemu očakávaniu nerozšíril, ba naopak, nakoľko sa jednalo o nahradenie vynaložených nákladov sťažovateľa, jeho majetok sa rozhodnutím Krajského súdu v Nitre voči ktorému smeruje táto sťažnosť, zmenšil!...

Pritom treba poukázať najmä na to, že obdobne ako aj prvostupňový súd aj Najvyšší súd SR sa v odôvodnení svojho rozhodnutia, voči ktorému smeruje sťažnosť, odvoláva na záznamy v evidencii Slovenskej advokátskej komory (ďalej len ako „SAK“). Na tomto mieste je potrebné ešte raz zdôrazniť, že sťažovateľ nielen, že v čase vydania rozhodnutí, voči ktorým táto sťažnosť smeruje, nemal v evidencii vedenej SAK zapísané sídlo v Bratislave, ale ani nikdy predtým a ani nikdy potom sťažovateľ nemal a ani v súčasnosti nemá v sídlo v Bratislave! Okrem toho, rozhodnutie súdov odporuje a skutkovému a skutočnému stavu veci, kedy úkon, resp. cesta bola v skutočnosti aj vykonaná, čím sťažovateľovi preukázateľne vznikli výdavky, ktoré mu štát, napriek svojej zákonnej povinnosti, odmietol nahradiť...

S poukazom na uvedené preto sťažovateľ konštatuje, že Krajský súd v Nitre ako aj Najvyšší súd SR svojimi rozhodnutiami porušili Ústavou SR garantované základné práva sťažovateľa, konkrétne právo vlastníť majetok zakotvené Čl. 20 Ústavy SR a právo podnikat' vyplývajúce z Čl. 35 Ústavy SR.».

K namietanému porušeniu základného práva podnikat' podľa čl. 35 ods. 1 ústavy sťažovateľ uviedol, že „vzhľadom ku skutočnosti, že... bol v čase poskytovania právnych služieb v predmetnom konaní fyzická osoba – podnikateľ, podnikajúca na základe iného ako živnostenského zákona, a uvedené právne služby boli poskytnuté v rámci podnikania sťažovateľa, je nepochybné, že rozhodnutia súdov voči ktorým smeruje táto sťažnosť

predstavujú rovnako aj nezákonný zásah do práva sťažovateľa podnikať... nakoľko tieto rozhodnutia nezákonným spôsobom zasahujú a obmedzujú sťažovateľa vo výkone tohto práva“.

Sťažovateľ na základe uvedených skutočností navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa vlastniť majetok vyplývajúce z Čl. 20 ods. 1 Ústavy SR a právo podnikať vyplývajúce z Čl. 35 ods. 1 Ústavy SR Uznesením Krajského súdu v Nitre zo dňa 24. 02. 2014, sp. zn. 11 S/124/2010-107 a Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 16. 07. 2014, sp. zn. 9 Sžr/39/2014 porušené boli.

2. Uznesenie Krajského súdu v Nitre zo dňa 24. 02. 2014, sp. zn. 11 S/124/2010-107 a Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 16. 07. 2014, sp. zn. 9 Sžr/39/2014 sa zrušuje a vec sa Krajskému súdu v Nitre vracia na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Nitre/Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy konania, a to do 15 dní od doručenia tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.1 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 35 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením krajského súdu

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Sťažovateľ sťažnosťou napáda uznesenie krajského súdu, ktorým mu tento priznal odmenu a hotové výdavky v sume 242,64 €.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ využil svoje právo podať proti napadnutému uzneseniu krajského súdu odvolanie, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť najvyšší súd, ktorý napadnuté rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdil. Právomoc najvyššieho súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu.

Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

II.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 35 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu

Sťažovateľ namieta, že najvyšší súd konal svojvoľne a arbitrárne, keď v napadnutom rozhodnutí vyslovil nesplnenie zákonom ustanovených predpokladov na priznanie náhrady hotových výdavkov sťažovateľovi ako ustanovenému zástupcovi z radov advokátov, „*nakoľko boli splnené všetky podmienky na priznanie nároku na náhradu, ako ich požadoval sťažovateľ!*“. Sťažovateľ v konkrétnostiach argumentuje, že jedným z úkonov právnej služby poskytnutých žalobkyni bolo aj rokovanie s ňou, ktoré sa uskutočnilo 13. septembra 2012 v Bratislave, teda mimo sídla sťažovateľa, ktorým bola Nitra, pričom najvyšší súd napadnutým uznesením sťažovateľovi nepriznal odmenu za tento úkon právnej služby a ani náhradu hotových výdavkov súvisiacich s týmto právnym úkonom.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo

rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Pri rozhodovaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd štandardne poukazuje na svoje ústavné postavenie vymedzené v čl. 124 ústavy, z ktorého vyplýva, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), ale súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

Článok 20 ods. 1 ústavy ustanovuje, že každý má právo vlastníť majetok, ale súčasne určuje, že vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnakú zákonnú ochranu.

Podľa čl. 35 ods. 1 ústavy každý má právo na slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikáť a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť.

Do pojmu majetok v zmysle čl. 20 ods. 1 ústavy patria veci, práva a pohľadávky. Ústavný súd preto považuje náhradu trov konania, ktorá patrí advokátovi v prípade zastupovania účastníka konania pred všeobecným súdom za majetok, ktorý sa nadobúda právoplatným výrokom tohto súdu o jeho priznaní. Tento nárok požíva v celom rozsahu ochranu podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, pretože náhrada trov konania je nesporne pohľadávka účastníka konania voči inému účastníkovi konania, ktorá je dokonca nútene vymožiteľná ako každý peňažný nárok (m. m. II. ÚS 31/04). Uvedené sa vzťahuje aj na prípady ustanoveného zastupovania účastníka konania advokátom, ktorému hotové výdavky a odmenu platí štát (§ 140 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2011).

Z judikatúry ústavného súdu (IV. ÚS 248/08) vyplýva, že rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi zásadne patrí do právomoci týchto súdov, pri ktorom sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania. Ústavný súd preto iba celkom výnimočne podrobnejšie preskúmava rozhodnutia všeobecných súdov o trovách konania. Problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle.

Ústavný súd pri posudzovaní sťažností, ktoré smerujú proti rozhodnutiam všeobecných súdov v častiach, ktoré sa týkajú problematiky (náhrady) trov konania, t. j. problematiky, ktorá má vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickú povahu, postupuje nanajvýš zdržanlivo a k prípadnému zrušeniu napadaného výroku o trovách konania sa uchýľuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že došlo k porušeniu označených základných práv zvlášť extrémnym spôsobom, alebo ak zistí, že napadnutým

rozhodnutím došlo zároveň aj k neprípustnému zásahu do iných ústavou garantovaných práv (m. m. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011).

Uvedené východiská možno analogicky plne uplatniť aj v prípadoch rozhodovania všeobecných súdov o náhrade odmeny a hotových výdavkov ustanovenému advokátovi.

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené východiská svojej ustálenej judikatúry konštatuje, že námietky sťažovateľa ako ustanoveného zástupcu žalobkyne odôvodňujúce porušenie jeho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a základného práva podnikáť a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť podľa čl. 35 ods. 1 ústavy napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu smerujú proti priznaniu odmeny a hotových výdavkov, resp. proti ich výške, čo sa v okolnostiach daného prípadu vo svojich dôsledkoch síce mohlo negatívne dotknúť sťažovateľa, avšak z hľadiska kritérií ústavnej udržateľnosti súdneho konania ich podľa názoru ústavného súdu nemožno dávať na rovnakú úroveň a pripisovať rovnakú ústavnú relevanciu ako v prípade, ak by išlo o námietky proti procesnému postupu všeobecného súdu vedúcemu k rozhodnutiu vo veci samej.

Z napadnutého uznesenia krajského súdu vyplýva, že sťažovateľovi tento priznal odmenu a hotové výdavky v sume 242,64 €. S prihliadnutím na argumentáciu sťažovateľa a napadnuté uznesenie najvyššieho súdu možno vyvodiť, že suma, ktorú mu krajský súd v rozpore s príslušnými ustanoveniami právnych predpisov nepriznal a ktorú sťažovateľ rozporoval (odmena za úkon právnej služby z 13. septembra 2012 v sume 58,69 € a režijný paušál v sume 7,63 € zvýšené o 20 % daň z pridanej hodnoty, náhrada cestovných výdavkov a náhrada za stratu času za vykonanie cesty z Nitry do Bratislavy a späť v sume 117,03 € spojených s týmto právnym úkonom) predstavuje spolu sumu 196,61 €. V súlade s § 238 ods. 5 Občianskeho súdneho poriadku ide o sumu, ktorá neprevyšuje trojnásobok minimálnej mzdy v sume platnej v čase rozhodovania všeobecných súdov, čo je vo sfére všeobecného súdництва dôvodom na odmietnutie dovolania z dôvodu neprípustnosti vzhľadom na to, že ide o sumu bagateľnú (pozri napr. IV. ÚS 358/08).

Ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre už viackrát formuloval právny názor, podľa ktorého ak Občiansky súdny poriadok vylučuje u bagateľných vecí prieskum rozhodnutí vydaných druhostupňovými súdmi, bolo by proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky posunutý do roviny ústavného súdництва (IV. ÚS 431/2012). Aj preto ústavný súd v prípadoch, keď sťažnosť smeruje proti rozhodnutiu orgánu verejnej moci, v ktorom ide zjavne o bagateľnú sumu, poskytuje ústavnoprávnu ochranu sťažovateľom len v celkom výnimočných prípadoch, ak sťažnosť signalizuje, že došlo k zásahu do základných práv alebo slobôd v mimoriadne závažnom rozsahu [intenzite (IV. ÚS 414/2010, IV. ÚS 79/2011, IV. ÚS 251/2011)]. Vo veci sťažovateľa o takýto výnimočný prípad podľa názoru ústavného súdu zjavne nejde.

Najvyšší súd k námietke sťažovateľa týkajúcej sa nepriznania odmeny za úkon právnej služby v napadnutom uznesení uvádza:

„Podľa § 20c vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov za úkony právnych služieb, ktoré boli vykonané pred 1. júlom 2013, patrí advokátovi odmena podľa predpisov účinných do 30. júna 2013. Ustanovený právny zástupca žiadal priznať odmenu v zmysle § 13a ods. 1 písm. b) vyhlášky č. 655/2004 Z. z. za úkon právnej služby – rokovanie s klientom z 13. septembra 2012, pričom však opomenul, že ustanovenie § 13a vyhlášky č. 655/2004 Z. z. platí až od 1. júla 2013 a podľa § 20c vyhlášky č. 655/2004 Z. z. nie je možné podľa tohto ustanovenia priznať odmenu za úkony vykonané pred 1. júlom 2013. Vykonanie tohto úkonu dodatočne preukazoval Zápisom z rokovania s klientom z 13. septembra 2012, pričom z obsahu spisu a zápisu vyplýva, že ide o prvú poradu s klientom a prevzatie spisového materiálu a všetkých potrebných dokumentov súvisiacich s predmetným konaním, pričom odmena za tento úkon je podľa § 14 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v znení účinnom do 30. júna 2013 obsiahnutá v ods. 1 písm. a/ (prevzatie a príprava zastúpenia alebo obhajoby vrátane prvej porady s klientom), za ktorý mu bola napadnutým uznesením krajského súdu odmena priznaná.“

S prihliadnutím na citovanú časť napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že jeho záver považuje za ústavne udržateľný, nevykazujúci znaky arbitrárnosti ani zjavnej neodôvodnenosti. Odôvodnenie napadnutého uznesenia dalo jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na to, akými úvahami sa súd spravoval pri rozhodovaní o tom, prečo považoval rokovanie s klientom z 13. septembra 2012 za úkon právnej služby, za ktorý krajský súd odmenu už priznal. Aplikácia a výklad príslušných ustanovení právneho predpisu preto podľa názoru ústavného súdu nemohli neprípustným spôsobom zasiahnuť do základného práva sťažovateľa vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a ani do jeho základného práva vykonávať povolanie alebo inú zárobkovú činnosť podľa čl. 35 ods. 1 ústavy.

V súvislosti s námietkou sťažovateľa týkajúcou náhrady hotových výdavkov, ktoré neboli sťažovateľovi priznané, ústavný súd poukazuje na relevantnú časť odôvodnenia najvyššieho súdu, v ktorej sa uvádza:

„... advokát má popri nároku na odmenu aj nárok na náhradu hotových výdavkov účelne a preukázateľne vynaložených v súvislosti s poskytovaním právnych služieb a pri úkonoch právnej služby vykonávaných v mieste, ktoré nie je sídlom advokáta, za čas strávený cestou do tohto miesta a späť patrí advokátovi náhrada za stratu času. Takéto náhrady ustanovenému advokátovi nepatria, nakoľko zo zoznamu advokátov Advokátskej komory SR, ako aj zo všetkých písomností predkladaných advokátom vyplýva, že ustanovený advokát má sídlo aj v Bratislave (aj v Nitre), v dôsledku čoho nešlo o poskytovanie advokátskych služieb a vykonávanie úkonov právnej služby v mieste, ktoré nie je sídlom advokáta. Z toho dôvodu nie je možné priznať mu náhradu cestovných výdavkom z Nitry do Bratislavy a späť a náhradu za stratu času súvisiacich s týmto úkonom.“

V zmysle § 15 vyhlášky má advokát popri nároku na odmenu aj nárok a) na náhradu hotových výdavkov účelne a preukázateľne vynaložených v súvislosti s poskytovaním právnych služieb, najmä na súdne poplatky a iné poplatky, cestovné a telekomunikačné

výdavky a výdavky za znalecké posudky, preklady a odpisy, b) na náhradu za stratu času (§ 17).

V súlade s § 17 ods. 1 vyhlášky pri úkonoch právnej služby vykonávaných v mieste, ktoré nie je sídlom advokáta, za čas strávený cestou do tohto miesta a späť patrí advokátovi náhrada za stratu času vo výške jednej šesťdesiatiny výpočtového základu za každú aj začatú polhodinu.

Aj keby ústavný súd akceptoval tvrdenie sťažovateľa, že ako advokát v Bratislave nikdy nemal sídlo, čo by v konečnom dôsledku spochybňovalo napadnuté uznesenie najvyššieho súdu z hľadiska nerešpektovania zákonných kritérií na priznanie náhrady hotových výdavkov podľa § 140 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku platného a účinného do 31. decembra 2011, sťažovateľom namietané pochybenie najvyššieho súdu pri aplikácii príslušných ustanovení vyhlášky (§ 15 a § 17 vyhlášky) by zjavne nemalo ústavnú relevanciu. Uplatňujúc východiská svojej doterajšej judikatúry, ústavný súd zastáva názor, že v danom prípade nejde o pochybenie takej intenzity, na základe ktorého by mohol po prípadnom prijatí sťažnosti reálne dospieť k záveru o porušení základného práva sťažovateľa na majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a základného práva podnikat' a vykonávať inú zárobkovú činnosť podľa čl. 35 ods. 1 ústavy. Opačný prístup k posudzovaniu námietky sťažovateľa by v konečnom dôsledku smeroval k spochybňovaniu ústavného postavenia ústavného súdu ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) a vyúsťoval do jeho vnímania ako riadnej (príp. mimoriadnej) opravnej inštancie v rámci sústavy všeobecných súdov.

Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní túto časť sťažnosti sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi uplatnenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. októbra 2015